

Tarkastuskertomus Kruunupyyn Alavetelin Luggasbackenilta14. ja 18.8.1980

Peruskartta 2323 06 VITAVESI

Keski-Suomen Murske OY oli aloittamassa murskaamon toimintaa Alavetelin Luggasbackenilla (x7067 16 y476 37 z60,0), jossa aikaisempien tarkastusten yhteydessä oli todettu kivikautinen asuinpaikka. Mäellä sijaitsee myös 15 röykkiötä, joista osa on tutkittu. Koska Murske OY ei ilmeisesti ollut tietoinen mäellä sijaitsevasta kivikautisesta asuinpaikasta, sai allekirjoittanut Uuteenkaarlepyyhyn suuntautuneen virkamatkansa yhteydessä tehtäväkseen suorittaa tarkastuksen Luggasbackenilla.

Tarkastuksen suoritin 14.8. yhdessä FM Markus Hiekkasen kanssa. Paikalla oli tällöin myös Kokkolan vt. nimismies Kalervo Rokala, maanomistaja Lars Hästbacka, Kruunupyyn kunnan edustaja ja Keski-Suomen Murske OY:n edustaja. Töitä murskaamossa ei vielä tällöin oltu aloitettu. Koska koko mäki oli merkitty suojelukohteeksi katsoin aiheelliseksi kieltää soranoton paikalta ennenkuin Museoviraston kanssa on neuvoteltu alueen käytöstä.

Koska Murske OY oli tämän jälkeen käynyt neuvotteluja Museoviraston kanssa, sai allekirjoittanut tehtäväkseen suorittaa alueen kartoituksen sekä tutkia, voitaisiinko mahdollisesti osa mäestä vapauttaa Murske OY:n käyttöön. Toisen käynnin paikalla suoritin 18.8.1980. Murske OY:n edustajan kanssa sovittiin aluksi siitä, että mäen korkeimmalla kohdalla sijaitsevat röykkiöt jäävät rauhoitetuksi alueeksi. Nille merkittiin seipäillä riittävä suoja-alue.

Kuten aikaisemmista tarkastuskertomuksista ilmenee, sijaitsee mäen SE päässä kivikautinen asuinpaikka. Tässä osassa mäkeä sijaitsee sorakuoppa, jonka reunoilta kivikautisia löytöjä oli tehty. Muutamia kvartsi- ja kivilaji-iskoksia oli löytenyt myös mäen päältä. Asuinpaikka-alueen alaosasta, em. sorakuopan reunoilta, löytyi 18 kpl kvartsi-iskoksia. Sen sijaan mäen päältä, jossa oli turve poistettuna noin 50 m²:n alueelta, löytyi ainoastaan 6 kpl kvartsi-iskoksia. Maaperä kuorittulla alueella oli punertavaa hiekkaa, joka ei nähdäkseni kuitenkaan ollut kulttuurimaata vaan väriltään lu^ootaista. Mäen laki oli erittäin kivistä. Kivikautinen asuinpaikka on ilmeisesti sijainnut mäen SE rinteellä, joka käy ilmi myös aikaisemmista tarkastuskertomuksista. Asuinpaikka-alueen pääosa on kuitenkin tuhoutunut sorakuopan ja paikalle rakennetun tien seurauksena. Mäen yläosa rökkiöihin asti voitaisiin nähdäkseni vapauttaa Murske OY:n käyttöön.

Tarkastuskertomukseen liittyvät löydöt KM 20856:1-2

Tutkimukset: Rosen 1951, kaiv. kert.

Sandelin 1894, SMYA XIV s. 128-144

Helsingissä 15.10.1980

Huk Pekka Honkanen

